

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 20.2.2014.
COM(2014) 97 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE VIJEĆU I EUROPSKOM PARLAMENTU

Prva faza provedbe Okvirne direktive o pomorskoj strategiji (2008/56/EZ)

Ocjena Europske komisije i smjernice
{SWD(2014) 49 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE VIJEĆU I EUROPSKOM PARLAMENTU

Prva faza provedbe Okvirne direktive o pomorskoj strategiji (2008/56/EZ)

Ocjena Europske komisije i smjernice

Nešto više od pet godina nakon stupanja na snagu Okvirne direktive o pomorskoj strategiji (ODPS), ovim se izvješćem označava kraj prve faze njezine provedbe u kojoj je utvrđeno što se tom Direktivom želi postići. Poduzeta je sveobuhvatna akcija prikupljanja podataka i analize za vrijeme koje su države članice dostavile procjenu stanja svojih mora (početna procjena), definirale ono što smatraju „dobrim stanjem okoliša” (DSO) svojih morskih voda te niz ciljeva za prevladavanje jaza između trenutne situacije i situacije u kojoj se žele nalaziti u 2020., kada ističe rok za postignuće DSO-a. Tom je akcijom omogućena opsežna javna rasprava o zaštiti morskog okoliša, objedinjena je velika količina znanja o našim morima i oceanima i pokrenuta je daljnja regionalna suradnja, posebno putem Regionalnih konvencija o moru (RKM). Međutim, Komisija je prilikom ocjene izvješća koja su dostavile država članica izrazila zabrinutost: u definicijama dobrog stanja okoliša koje su utvrdile države članice te načinu kojim ga planiraju ostvariti nedostaje snažna volja, često se ne uzimaju u obzir postojeće obveze i standardi te nije ostvarena usklađenost u cijeloj Uniji, čak ni sa susjednim državama u okviru iste pomorske regije.

Do prosinca 2013., svoja izvješća Europskoj komisiji predale su gotovo sve dotične države članice¹. Iz ovog je izvješća očito da su za neke države članice podaci samo djelomično dostupni te da jedna država članica uopće nije dostavila svoje izvješće. Europska komisija pokrenula je postupak zbog povrede kada je to bilo potrebno. Uz pokretanje sudskog postupka, Komisija će razmotriti način priopćavanja svoje ocjene i smjernica državama članicama koje nisu uključene u ovo izvješće, nakon što one dostave svoje potpuno izvješće.

Na temelju te analize, u ovom su izvješću predstavljene smjernice² u obliku preporuka koje je potrebno provoditi na razini EU-a, te na regionalnoj i nacionalnoj razini. Komisija u ovom izvješću i u priloženom Radnom dokumentu službi Komisije, u slučajevima kada su utvrđeni nedostaci, predlaže proaktivan pristup usmjeren na budućnost radije nego ponavljanje postupka izvješćivanja u slučajevima. Cilj je dati konkretne smjernice o načinu rješavanja utvrđenih problema kako bi daljnja provedba donosila manje troškove i bila učinkovitija.

U Radnom dokumentu službi Komisije³, kojim je popraćeno ovo izvješće, nalazi se detaljnija analiza izvješćivanja država članica o skupini od 11 kvalitativnih deskriptora morskog okoliša navedenih u Direktivi (npr. biološka raznolikost, neautohtone vrste, riba, zdravlje prehrambenih mreža, onečišćujuće tvari, smeće, podvodna buka) popraćena detaljnijim preporukama i posebnim ocjenama i preporukama za pojedinačne države. Kasnije u 2014.,

¹ Vidi Radni dokument službi Komisije: „Prvi koraci u provedbi Okvirne direktive o pomorskoj strategiji – Procjena u skladu s člankom 12. Direktive 2008/56/EZ” za pregled statusa izvješćivanja država članica. Države članice koje nemaju morsku obalu nisu trebale dostaviti izvješće u skladu s ODPS-om.

² U skladu s obvezom iz članka 12. Okvirne direktive o pomorskoj strategiji.

³ Radni dokument službi komisije: „Prvi koraci u provedbi Okvirne direktive o pomorskoj strategiji – Procjena u skladu s člankom 12. Direktive 2008/56/EZ”.

Zajednički istraživački centar Europske komisije provest će dubinske ocjene tehničkih vidova izvješćivanja država članica. Europska agencija za okoliš (EAO) donijet će zaključke o općem stanju morskog okoliša u Europi.

1. STANJE EUROPSKIH MORA

Europska mora zajedno premašuju kopneni teritorij Europe i udomljuju bogat, osjetljiv i jedinstven pomorski svijet, koji još uvijek u mnogočemu predstavlja nepoznanicu. Pomorski ekosustavi izloženi su sve većem pritisku zbog ljudskih aktivnosti na kopnu i na moru budući da 31% europskog stanovništva živi u obalnim područjima i sve je veći broj gospodarskih djelatnosti koje ovise o morskome okolišu. U izvješćima država članica potvrđeno je da europska mora nisu u „dobrom stanju okoliša“.

Postoje brojni razlozi za takve rezultate, posebno:

- 39% ribljeg fonda u sjeveroistočnom Atlantiku i 88% u Sredozemnom i Crnom moru pretjerano se izlovljava, a situacija se sporo popravlja.⁴
- zagađenost morskog okoliša smanjila se na nekim mjestima, ali razine hranjivih tvari i određenih opasnih tvari općenito su još uvijek iznad prihvatljivih granica. Pomanjkanje kisika, kao rezultat zagađenja hranjivim tvarima, posebno je ozbiljno u Baltičkom i Crnom moru.
- problem otpada u moru, posebno plastike, postaje sve veći problem na globalnoj razini i u EU-u. U Sjevernom moru, više od 90% morskih ptica roda Fulmarus ima plastiku u želucu i u prosjeku se na 100m obale Atlantskog mora nalazi 712 komada smeća. Taj rastući problem ima mnogobrojne posljedice i njihova veličina još nije u potpunosti poznata.
- promjene klime, iako se izravno ne procjenjuju u okviru ODPS-a, također doprinose daljnjem propadanju morskih ekosustava.

Potrebno je uložiti veće napore u ostvarivanje cilja dobrog stanja okoliša do 2020. kao dio potpune, primjerene, dosljedne i usklađene provedbe ODPS-a.

2. KLJUČNA NAČELA PROCJENE

Komisija je primijenila određena načela kako bi procijenila predstavljaju li podaci koje su prijavile države članice potpuni, primjereni, dosljedni i usklađeni okvir⁵ u skladu s člankom 8. (početna procjena), člankom 9. (utvrđivanje značajki dobrog stanja okoliša) i člankom 10. (ciljevi zaštite okoliša) Direktive. Posebno je razmatrala je li učinjeno sljedeće:

⁴ Komunikacija Komisije Vijeću o savjetovanju u vezi s ribolovnim mogućnostima za 2014 COM(2013) 319 završna verzija.

⁵ U skladu s člankom 12. ODPS-a: „Na temelju svih obavijesti danih prema članku 9. stavku 2., članku 10. stavku 2. i članku 11. stavku 3. za svaku morsku regiju ili podregiju, Komisija procjenjuje za svaku državu članicu čine li elementi koji su predmet obavijesti odgovarajući okvir za udovoljavanje zahtjevima ove Direktive, te može od dotične države članice zatražiti da dostavi sve dostupne i potrebne dodatne informacije. Pri izradi tih procjena Komisija razmatra koherentnost okvira u raznim morskim regijama ili podregijama i u cijeloj Zajednici.“

- svi mjerodavni deskriptori i sve morske vode obuhvaćene su izvješćima država članica za sve mjerodavne odredbe
- utvrđivanje dobrog stanja okoliša (DSO) bilo je specifično i kvantificirano, čime je omogućeno ocjenjivanje napretka prema ostvarenju tih ciljeva
- definicije DSO-a u istoj morskoj regiji ili podregiji bile su međusobno dosljedne
- u početnoj procjeni sadržano je znanstveno znanje dostupno u područjima obuhvaćenim Direktivom te je omogućeno utvrđivanje referentne točke za budućnost
- u nizu ciljeva odražavali su se nalazi početne procjene i definicija DSO-a, kako bi se državama članicama omogućilo realno ostvarenje DSO-a do 2020.
- države članice uzele su u obzir postojeće propise i politike EU-a koje su važne za morski okoliš te mjerodavne standarde utvrđene u regionalnim konvencijama o moru, kada nisu bili dostupni standardi EU-a.

Ta su načela podrobno razrađena u nisu upitnika⁶. Ako jedno ili više načela nisu zadovoljena, ocjene su bile „djelomično primjereno”, ili „neprimjereno” ili „neusklađeno” i/ili „manje” ili „srednje” usklađenosti. Zadovoljavanje svih načela, čak i na najmanjoj razini, omogućilo je ocjenu „primjereno” „dosljedno” i „usklađeno”.

Samo ako sve države članice zadovolje te kriterije moguće je utvrditi pomažu li donesene politike EU-u da se vrati na put prema ostvarenju „*ekološki raznolikih i dinamičnih oceana, koji su čisti, zdravi i produktivni*”⁷ do 2020.” Trenutno to nije slučaj. Nekoliko primjera ilustriraju situaciju:

- države članice izvijestile su o različitim vrstama i popisima staništa, pri čemu su neke zanemarile staništa iz Direktive o staništima, a neke staništa koja postoje u njihovim vodama.
- države članice utvrdile su postojanje različitih onečišćujućih tvari navedenih na popisu prioritetnih tvari u skladu s Okvirnom direktivom o vodama te su se usredotočile na neke od njih i zanemarile druge.
- samo nekoliko država članica jasno je izjavilo da bi se sav riblji fond trebao iskorištavati na razini ili ispod razine maksimalnog održivog prinosa.

Procjena Komisije ne treba se, međutim, u prvom redu tumačiti u odnosu na usklađenost s Direktivom. Njezina je svrha omogućiti Komisiji da državama članicama pruži smjernice za ostvarenje ciljeva Direktive i pregled njihove provedbe. I konačno, s obzirom da izvješćivanje predstavlja značajan pothvat za države članice, posebno s obzirom na kratke rokove, procjena Komisije precizna je u mjeri u kojoj su precizni podaci koje je Komisija zaprimila. Postoje primjeri vrlo dobrog, kvalitetnog izvješćivanja, ali i slučajevi nepotpunih ili kontradiktornih izvješća.

⁶ Vidi Radni dokument službi Komisije, ibid.

⁷ ODPS, članak 3.5.

3. GLAVNI NALAZI

(1) Sveobuhvatna procjena

Procjena stanja morskih voda u EU-u holistička je i sadržava socioekonomske elemente. Njome se omogućuje bolje razumijevanje pritisaka i učinaka ljudskih aktivnosti na morski svijet i objedinjuje se mnoštvo podataka. Na sustavniji se način, u prvom redu, govorilo o biološkoj raznolikosti, neautohtonim vrstama, morskom otpadu i podvodnoj buci. Većina država članica izvijestila je o većini članaka i većini deskriptora te su dale vrlo širok pregledorskog okoliša u Europi. Međutim, kvaliteta izvješćivanja razlikuje se među državama i unutar pojedinih država članica te među deskriptorima.

Veća pozornost posvećena je instrumentima kao što su Okvirna direktiva o vodama, Zajednička ribarstvena politika i politika EU-a o biološkoj raznolikosti mora. To predstavlja važan doprinos usklađenosti politika, što je doprinijelo boljoj suradnji među sektorima i boljem dijalogu diljem EU-a.

Kao posljedica rada na ODPS-u pokrenute su i popraćene nove promjene u RKM-ovima, čime se pokazala komplementarnost rada na razini EU-a i razini regionalnih mora te se doprinijelo koristi svih uključenih stranaka. RKM-ovi su radili, u različitoj mjeri, na izvješćima o stanju njihovih mora kako bi dali doprinos vlastitim početnim procjenama država članica. Razvili su i nove pokazatelje, ciljeve i metode na regionalnoj razini te su se usuglasili oko potrebe za boljom regionalnom koordinacijom.

I konačno, u državama članicama organizirana su savjetovanja⁸, kojima su se potakle rasprave s dionicima o stupnju ambicioznosti pomorskih politika u EU-u i izvan njega.

Općenito govoreći, nakon prve faze provedbe Okvirne direktive o pomorskoj strategiji, EU se nalazi korak bliže konkretnoj provedbi pristupa ekosustava u odnosu na upravljanje ljudskim aktivnostima koje utječu na naša mora, a to osnovna ideja Direktive. Na razini EU-a, u državama članicama i regionalnim konvencijama o moru naučene su važne pouke.

(2) Primjerenost

Unatoč tim pozitivnim vidovima, Europska komisija naišla je na nedostatke u podnescima država članica te čak i države članice koje ostvaruju najbolje rezultate moraju ukloniti određene nedostatke.

Početna procjena država članica iz članka 8. predstavlja osnovu s dokazima na koje se oslanja provedba Direktive. Ipak, iz izvješća o početnoj procjeni i dalje se dobiva samo rascjepkani pregled stanjaorskog okoliša, koji ne odražava uvijek u potpunosti sve dostupno znanje.

⁸ Europska komisija zaprimila je podatke iz 17 država članica o postupcima javnog savjetovanja koji su propisani člankom 19. ODPS-a. Za više informacija, vidi Radni dokument službi Komisije.

Neizbježno je da će u izvješćima država članica nedostajati podaci jer još uvijek postoje praznine u znanju o pitanjima mora, a opseg procjene iz članka 8. ODPS-a vrlo je širok. Samo je nekoliko država članica predložilo strategiju prikupljanja nedostajućih podataka prije sljedećeg ciklusa izvješćivanja, primjerice putem budućih planova za praćenje na nacionalnoj ili regionalnoj razini. Rezultati istraživačkih projekata koji su se posebno bavili prazninama u znanju o pomorskim pitanjima važnim za 11 deskriptora ODPS-a nisu se uvijek iskorištavali na najbolji način. I konačno, države članice nisu upotrijebile početnu procjenu za uspostavu temelja: to je propuštena prilika zbog koje je teško, a u nekim slučajevima i nemoguće, procijeniti udaljenost od cilja.

Nadalje, odgovarajuće određenje dobrog stanja okoliša u skladu s člankom 9. posebno je važno u prvoj fazi provedbe jer se tako određuje razina koju će se države članice obvezati ostvariti do 2020.

Većina država članica izvijestila je o DSO-u za sve deskriptore, a neke su odredile vrlo ambiciozna mjerila putem njegove definicije. Međutim, većina ipak nije uspjela ostvariti više od osnovnog određenja DSO-a iz Direktiva. Na primjer, mnoge nisu uključile kvalitativne elemente ili obrazloženja kojima bi se mogao ilustrirati pojam i dati dodana vrijednost, plan i jasno definirani ciljevi. DSO često nisu utvrđeni na mjerljiv način, zbog čega je u praksi nemoguće procijeniti u kojoj su mjeri ostvareni. Postojeći planovi o visokoj kvaliteti u utvrđivanju DSO-a često ostanu samo želje.

Osim toga, države članice u se nekim slučajevima nisu sustavno oslanjale na postojeće zakonodavstvo EU-a i standarde RKM-a. To je možda posljedica toga što odnos između ODPS-a i drugog mjerodavnog zakonodavstva nije svima dovoljno jasan. Međutim, određene su države članice većinom prihvatile pristup biranja kojim se samo djelomično uzimaju u obzir postojeća pravila, ciljevi i granične vrijednosti. Ostvarivanje DSO-a onako kako su sada definirani, bez promjena, dovelo bi do skromnog poboljšanja kvalitete naših oceana.

Isti se zaključci mogu donijeti u odnosu na ciljeve utvrđene u skladu s člankom 10. ODPS-a. Države članice utvrdile su različite ciljeve koje se razlikuju po stupnju ambicioznosti i specifičnosti. I, što je najvažnije, utvrđeni ciljevi zaštite okoliša u nekim slučajevima nisu dovoljni za ostvarenje dobrog stanja okoliša.

(3) Usklađenost

Još jedan opći problem predstavlja neusklađenost u provedbi između država članica. Posebno uopće nije priznata logička veza između početne procjene (polazna točka), utvrđivanja DSO-a (krajni cilj) i ciljeva (napor koji je potrebno uložiti u ostvarenje cilja, počevši od početne točke). Neke države članice nisu jasno razlikovale između utvrđivanja DSO-a i samih ciljeva ili prilikom razvijanja ciljeva nisu uzele u obzir svoju početnu procjenu pa su sveobuhvatan, holistički proces pretvorile u seriju nepovezanih izvješćivanja.

(4) Dosljednost

Regionalna suradnja putem RKM-a koji štite morske vode EU-a dobro je razvijena. Svi RKM-ovi obvezali su se provoditi pristup ekosustava i podržati provedbu ODPS-a. Nažalost, države članice na različite načine koriste rezultate regionalne suradnje u okviru svojih

pomorskih strategija . Ponekad su važni poslovi okviru RKM-ova izvršeni prekasno, a kada su i obavljani na vrijeme, nisu uvijek korišteni u nacionalnim izvješćima.

To je uzrokovalo nedosljednosti unutar EU-a, a ponekad čak i unutar iste pomorske regije ili podregije (u skladu s člankom 3. stavkom 5. točkom (b) i člankom 5. stavkom 2. ODPS-a. Dok se dosljednost znatno razlikuje u EU-u i u nekim regijama i za neke deskriptore je visoka, općenito je na srednjoj ili niskoj razini. Države članice na sjeveroistočnom Atlantiku pokazuju najviši stupanj dosljednosti (ali i tamo ima prostora za poboljšanja) dok je dosljednost najniža u Sredozemlju, te posebno na Crnom moru (iako je u slučaju potonjeg mogla biti izvršena samo djelomična procjena).

Prema tome, nema zajedničkog shvaćanja DSO-a, čak niti na podregionalnoj razini. U EU-u postoji više od 20 različitih definicija DSO-a te stoga ne postoje zajednički ili usporedivi ciljevi.

4. PREPORUKE I SLJEDEĆI KORACI

Na temelju analize prve faze provedbe ODPS-a može se zaključiti da je potrebno ostvariti puno veći napredak kako bi se izbjegao nedovoljan, neučinkovit, nesustavan i nepotrebno skup pristup zaštiti morskog okoliša.

Usporedivost izvještaja država članica premala je, što otežava koordinirano djelovanje i analizu. Prema tome, bit će teško ne samo ostvariti DSO do 2020. već i utvrditi koliko se daleko nalazimo od ostvarenja cilja. Osim toga, time će se onemogućiti ravnopravni položaj gospodarskih subjekata u EU-u i njegovim pomorskim regijama. Na taj se način ugrožava važna baza resursa bez koje Plavi rast dugoročno neće biti održiv.

Sada postoji prilika za popravak te situacije prije razvoja Programa za praćenje i Programa mjera koje se planiraju za 2014. i 2015. Ako budu koordinirani i ako ih države članice budu zajednički razvijale, tim će se programima ostvariti bolji rezultati uz niži trošak.

(1) Pouke naučene do sada

U iščekivanju rezultata ove procjene, Komisija i države članice već su naučile niz pouka i prenijele su ih u konkretne inicijative:

- zajednička strategija za provedbu ODPS-a⁹ prilagođena je novim izazovima i razvijen je novi program rada za provedbu ODPS-a¹⁰ za razdoblje 2014.-2018., zajedno s državama članicama, RKM-om i drugim važnim dionicima. U zajedničkom su programu utvrđene ključne prekretnice, jača se suradnja s RKM-ovima i predviđa razvoj smjernica za unaprjeđenje zajedničkog razumijevanja zahtjeva ODPS-a.

⁹ Direktivom se zahtijeva od država članica da dostave detaljne i koordinirane ulazne podatke. Kako bi se olakšao posao, države članice i Europska komisija uspostavile su neformalni program koordinacije, Zajedničku strategiju za provedbu (ZSP).

¹⁰ Radni program dogovoren kao dio ZSP-a:
http://ec.europa.eu/environment/marine/eu-coast-and-marine-policy/implementation/index_en.htm

- državama članicama na raspolaganje je stavljena dodatna potpora za provedbu putem prilagođenih i konkretnih projekata koji se financiraju u okviru Integrirane pomorske politike EU-a. Ti su projekti, primjerice, usmjereni na unaprjeđenje provedbe direktive na Sredozemlju i u Crnom moru.
- poduzeti su koraci usmjereni na usklađivanje i pojednostavljivanje obveza država članica da dostavljaju izvješća te na korištenje postojećih izvješća u okviru mjerodavnog zakonodavstva, na temelju načela „izvijesti jednom, koristi mnogo puta.”

(2) Kako dalje

Uz naučene poruke potrebno je još mnogo toga učiniti u okviru postojećeg ciklusa provedbe te prije novog izvješćivanja u 2018. To će zahtijevati ne samo niz posebnih djelovanja i snažniju volju za djelovanje, već i drugačiji način razmišljanja o načinu provedbe ODSP-a u cilju ispravljanja utvrđenih nedostataka.

Kratkoročno, i uskladu s člankom 12. ODSP-a, nužno je osigurati iskorištavanje najpozitivnijih vidova provedbe i da utvrđeni nedostaci nemaju negativan učinak na buduću provedbu ODSP-a. Kako bi to mogle učiniti, države članice trebale bi brzo i ozbiljno razmotriti sljedeće preporuke uključujući prilikom pripreme programa praćenja i programa mjera. Države članice posebno trebaju:

- koristiti programe praćenja za uklanjanje nedostataka i praznina utvrđenih u početnoj procjeni;
- sustavno koristiti standarde koji proizlaze iz zakonodavstva EU-a (kao što je Zajednička ribarstvena politika, Okvirna direktiva o vodama, Direktiva o staništima itd. i predložena direktiva o pomorskom prostornom planiranju (PPP) i Integriranom upravljanju obalnim područjem (IUO)¹¹ čim stupi na snagu) kao minimalne zahtjeve. Ako takvi standardi ne postoje, države članice trebale bi koristiti zajedničke pokazatelje posebne za regiju koje su razvili mjerodavni MSK-ovi u svojim programima praćenja i programima mjera;
- preispitati i, ako je moguće, ažurirati svoje DSO-ove i ciljeve kao dio pripreme za programe praćenja i mjera kako bi omogućile uspostavu dosljednog pristupa *unutar i između regija* i između različitih odredbi;

Osim toga, u slučajevima kada je Komisija utvrdila nedostatke, države članice trebale bi, čim prije moguće i najkasnije do 2018., značajno unaprijediti kvalitetu i dosljednost definicija DSO-ova, početnih procjena i ciljeva u području zaštite okoliša, kako bi osigurale da u drugom krugu pregovora budu ostvarene veće koristi. Potrebno je posebno poduzeti sljedeće mjere:

- preispitati, jačati i unaprijediti postojeću Odluku 2010/477/EU o DSO-ovima do 2015. nastojeći uspostaviti jasniji, jednostavniji, sažetiji, usklađeniji i usporediviji niz

¹¹ Prijedlog Direktive o uspostavi Okvira za pomorsko prostorno planiranje i integrirano upravljanje obalnim područjem, COM (2013)133 završna verzija

kriterija za DSO i metodoloških standarda; prilikom preispitivanja trebali bi se uzeti u obzir i učinci klimatskih promjena na procjenu DSO-a¹²

- preispitati Prilog III. ODSP-a i, ako je potrebno, revidirati i razviti posebne smjernice u cilju osiguranja dosljednijeg i usklađenijeg pristupa procjenama u sljedećem ciklusu provedbe;
- uvesti moderan i učinkovit sustav razmjene podataka i informacija između EU-a (EGP-a) i RKM-ova („WISE-Marine”), u potpunosti iskoristivši tekuće unaprjeđenje dostupnosti i interoperabilnosti podataka o moru putem inicijative „Znanje o moru 2020.”;
- sustavno koristiti procjene koje su države članice obavile za drugo mjerodavno zakonodavstvo EU-a ili u okviru RKM-ova, s tim da pripremne aktivnosti moraju odmah započeti;
- razviti akcijske planove, koordinirane na (pod)regionalnoj razini u cilju ispravljanja nedostataka koji su utvrđeni najkasnije do 2018.¹³.

I na kraju, regionalna suradnja biti u središtu provedbe ODSP-a i utjecati na nacionalne provedbene procese, a ne obrnuto. Na regionalnoj razini, Komisija i države članice trebale bi surađivati s drugim ugovornim strankama u kontekstu RKM-ova u cilju poticanja daljnje koordinacije na regionalnoj i podregionalnoj razini, imajući na umu da svaki RKM ima svoje posebnosti. Države članice zatim bi trebale sustavno iskoristiti rezultate u nacionalnim provedbenim postupcima. Komisija i države članice trebale bi nastaviti razgovore o najboljim načinima za poticanje regionalne suradnje i daljnje jačanje suradnje s RKM-ovima, posebno radi daljnjeg usklađivanja programa rada.

Cilj je tih preporuka osigurati jasan okvir za postupno unaprjeđenje kooperativnog pristupa provedbi ODSP-a, pri čemu na svim mjerodavnim razinama moraju biti ispunjeni postupni koraci i ciljevi. Tim će se okvirom, ako ga svi budu u potpunosti i brzo primjenjivali, uspjeti ostvariti hitna promjena politike puno prije 2018. i unaprijediti način zaštite naših oceana i mora u malo vremena koje nam je ostalo prije 2020.

Europska komisija planira u 2016., kao dio svog izvješća o programima mjera¹⁴, ponovno ocijeniti je li proveden gore opisan pristup suradnje i je li ostvario rezultate ili su potrebna dodatna djelovanja kako bi se osigurala ispravna provedba ODSP-a. Revizija odluke o DSO-u u 2015. i jačanje regionalne suradnje ključni su elementi ovog pristupa. Europska komisija mogla bi istovremeno iskoristiti priliku i pokrenuti dodatne postupke radi povrede kako bi osigurala ispravnu provedbu ODSP-a, kad god je to nužno.

¹² Kao što je istaknuto o Radnom dokumentu službi (2013) 133 završna verzija (kao dio Komisijine „Strategije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama”).

¹³ Ti bi se akcijski planovi mogli temeljiti na pristupu Strukturiranog okvira za provedbu i informiranje i u njima bi trebali biti definirani različiti koraci koje bi države članice trebale poduzeti za unaprjeđenje provedbe (vidi COM(2012)95).

¹⁴ Članak 16. ODSP-a

5. ZAKLJUČAK

Vrlo osjetljivi morski ekosustavi u EU-u izloženi su sve većem pritisku zbog ljudskih aktivnosti. Provedba ODSP-a i pretvaranje pristupa ekosustava u znanstveno utemeljenu stvarnost u morskom okolišu, u suradnji sa susjedima EU-a, vrlo je težak, ali nužan zadatak. U prvoj fazi ODSP-a utvrđene su važne prekretnice na europskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, koje su rezultat znatnih napora. Međutim, EU je još uvijek daleko od uživanja u zdravim oceanima i morima. Ovaj će cilj biti moguće ostvariti do 2020., odnosno za manje od sedam godina, ako države članice, Europska komisija, RKM-ovi i druge mjerodavne organizacije ulože stalne i intenzivne napore i ostvare brze i važne promjene u načinu zajedničkog djelovanja, uz naglasak na zajedničko djelovanje i planiranje te usklađenost politika u različitim sektorima. Boljom koordinacijom programa za praćenje i programa mjera, ambicioznijom regionalnom suradnjom i boljim razumijevanjem pravila, odgovornosti i obveza svih stranaka olakšat će se jeftinija i učinkovitija zaštita morskog okoliša te potpuna provedba zakonodavnog okvira EU-a o izvorima onečišćenja iz tla kao i sustavniji naponi za ostvarenje Integriranog upravljanja obalnim područjem. Ova djelovanja predstavljaju minimum koji je nužan kako bi EU mogla uspješno provesti ODSP i zaštititi svoje oceane i mora te osigurati da njezine morske vode pružaju održive resurse za razvoj budućih generacija.